

APSTIPRINU
Latvijas Neredzīgo bibliotēkas direktore
_____A.Jākobsone
2026. gada 30. jūnijā

**Latvijas Neredzīgo bibliotēkas
GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS
2025**

Saturs

1. Pamatinformācija	3
1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra	3
1.2. LNERB funkcijas un darbības virzieni	4
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	5
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	5
2.2. Būtiskākie pakalpojumi, uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā.....	7
3. Personāls	12
4. Komunikācija ar sabiedrību.....	12
4.1.Sadarbība ar valsts un pašvaldības iestādēm un nevalstisko sektoru	12
4.2.Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai	14
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	17
5.1. Iepriekšējā gadā uzsākto pasākumu turpināšana.....	17
5.2. Galvenie nākamā gada uzdevumi un pasākumi	17

1. Pamatinformācija

1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra

LNERB ir Kultūras ministrijas pārraudzībā esoša kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas darbojas kā publiskā un speciālā bibliotēka. Tās funkcijas līdz ar 2018. gada 12. oktobrī ES ratificēto Marrakešas līgumu un Autortiesību likuma izmaiņām, kas atvieglo piekļuvi pielāgotiem resursiem personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai drukas lasītnespēju citu iemeslu dēļ, ir paplašinājušās.

LNERB ir **lielākais pielāgotās literatūras resursu nodrošinātājs Latvijā.**

Bibliotēka sagatavo un izdod pielāgotos informācijas resursus, adaptē un rada oriģināldarbus vieglajā valodā.

LNERB ir atbalsta sniedzējs publiskajām bibliotēkām un izglītības iestādēm visā Latvijā darbā ar pielāgoto literatūru, kā arī konsultants pielāgoto resursu un Braila pieraksta jautājumos.

2025. gadā **LNERB pildījusi tai Deleģēšanas līgumos paredzēto pārraudzību par valsts pārvaldes uzdevumu izpildi** septiņu valstspilsētu un novadu bibliotēkās:

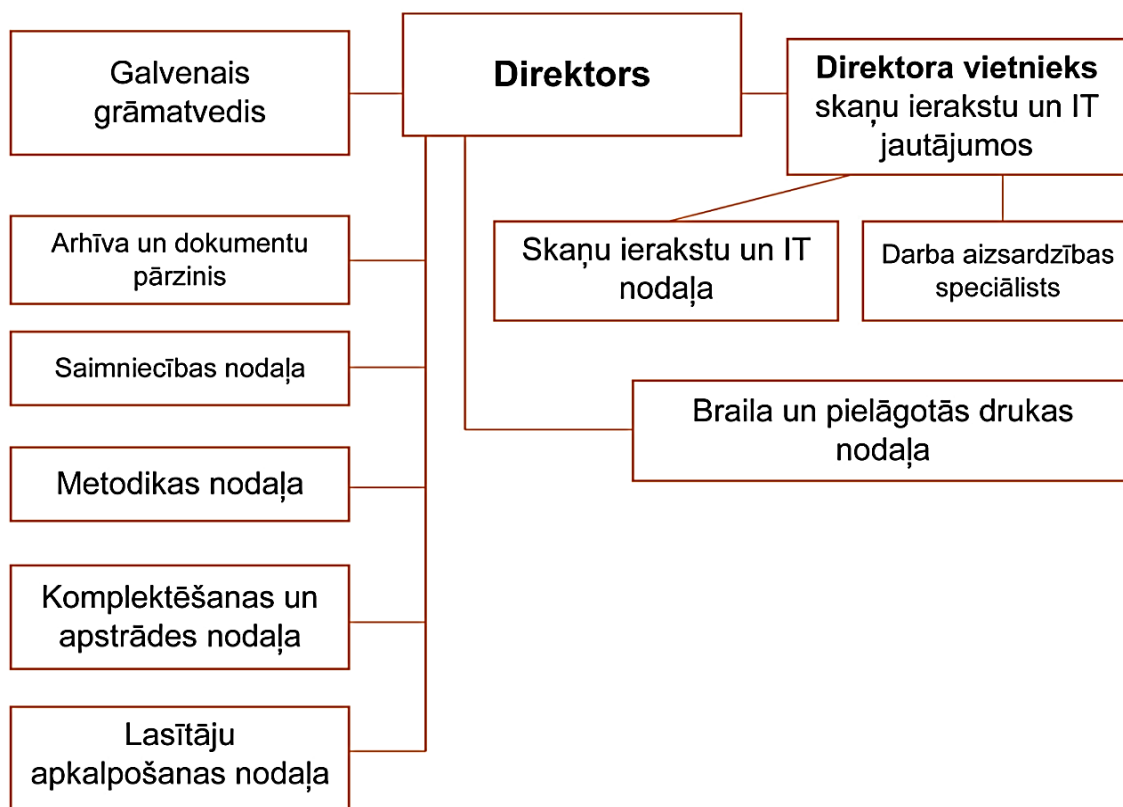
- izvērtējusi septiņu valstspilsētu un novadu pašvaldību (Balvu, Cēsu, Daugavpils, Jelgavas, Liepājas, Rēzeknes un Ventspils) bibliotēku LNERB iesniegtos pārskatus/atskaides par rezultatīvo un finanšu rādītāju izpildi;
- sniegusi metodisko un konsultatīvo atbalstu bibliotēkām lietotāju ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju apkalpošanā;
- nodrošinājusi bibliotēku deponēto reproducēto darbu krājumu sistemātisku papildināšanu;
- veikusi pielāgoto resursu eksemplāru izslēgšanu no deponējumu krājumiem;
- sagatavojusi un sniegusi Deponējumu saņēmējam katra ceturkšņa pārskatus par deponēto krājumu izmaiņām.

Pārskata periodā uzsākta Ministru kabineta 2022. gadā rīkojuma Nr.311 konceptuālā ziņojuma “Par bibliotēku nozares politikas īstenošanas pilnveides pasākumiem” izpilde.

Pamatojoties uz noslēgtajiem sadarbības līgumiem ar katru reģiona galveno bibliotēku, tām nodrošinātas reproducēto darbu kopas pielāgotā formātā, izmantošanai ilgtermiņā. Plašāka informācija par citu iestāžu, tai skaitā publisko bibliotēku, iesaisti pielāgoto resursu izmantošanā sniegta pārskata sadaļā “Pielāgotās literatūras pakalpojums Latvijā”.

2025. gadā izmaiņas bibliotēkas struktūrā un bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikušas.

Bibliotēkas organizatoriskā struktūra 2025. gadā

1.2. LNerB funkcijas un darbības virzieni

LNerB **mērķis** ir sniegt informāciju un pakalpojumus ikvienam bibliotēkas lietotājam. Personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem, uztveres traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, kā arī personām, kuras fizisku traucējumu dēļ nespēj noturēt grāmatu, rīkoties ar to, fokusēt skatu vai kustināt acis tādā mērā, kāds parasti būtu nepieciešams lasīšanai (Autortiesību likuma 22.¹ panta pirmā daļa), **bibliotēka nodrošina cilvēktiesības brīvi, neierobežoti saņemt kvalitatīvu informāciju pielāgotā formātā**, sniedzot bezmaksas pakalpojumus šajā jomā.

Bibliotēkai ir šādas **funkcijas**:

- darboties kā izglītības, kultūras un sociālās integrācijas iestādei;
- uzlabot dzīves kvalitāti personām, kuras nevar lasīt parasto iespiedrakstu;
- nodrošināt pieejamību bibliotēkas krājumā esošajam kultūras mantojumam un daudzpusīgiem pakalpojumiem;
- veikt informācijas reproducēšanu un nodrošināt iespēju saņemt informāciju bibliotēkas lietotājiem pielāgotā veidā (audio formātā, palielinātā drukā un Braila rakstā).

1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi

1. Veicināt Latvijas Neredzīgo bibliotēkas (LNerB), tās pielāgoto pakalpojumu un resursu atpazīstamību un izmantošanu.
2. Nodrošināt sagatavoto un izdoto pielāgoto resursu daudzveidību un saturisko kvalitāti plašam lietotāju lokam Latvijā.
3. Pildīt Deleģēšanas līgumos valsts noteiktās LNerB funkcijas:
 - konsultēt septiņu valstspilsētu un novadu bibliotēku darbiniekus tiešās mērķauditorijas apkalpošanā;
 - izvērtēt to iesniegtos rezultātīvos rādītājus.
4. Aktivizēt pielāgoto resursu apriti sociālās aprūpes centros un nevalstiskajās organizācijās, izvērtējot tiem piedāvātās LNerB literatūras žanrus un saturu.

5. Rosināt publiskās bibliotēkas un lietotājus individuāli izmantot bibliotēkas audiogrāmatu lejupielādes sistēmu BALSS.
6. Atbalstīt iestādes un institūcijas vides informācijas nodrošinājumā, sagatavojot brošūras un informatīvos materiālus pielāgotā formātā.
7. Papildināt LNerB pētniecības datu bāzi (PDB) ar jauniem Novadpētniecības un tifloloģijas materiāliem, veidot digitālās kolekcijas.
8. Sniegt metodisko un konsultatīvo atbalstu publisko bibliotēku tīklam tiešās mērķauditorijas apkalpošanā.
9. Popularizēt literatūru, organizējot lasītājiem saistošus pasākumus un izstādes.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	904200	857564	879397
1.1.	dotācijas	903180	857564	879397
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ziedojumi un dāvinājumi	1020		
2.	Izdevumi (kopā)	904238	857564	879396
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	862401	854037	875869
2.1.1.	<i>kārtējie izdevumi</i>	682985	674613	696446
2.1.2.	<i>uzturēšanas izdevumu transferti</i>	179416	179424	179423
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	41837	3527	3527

Finanšu resursi

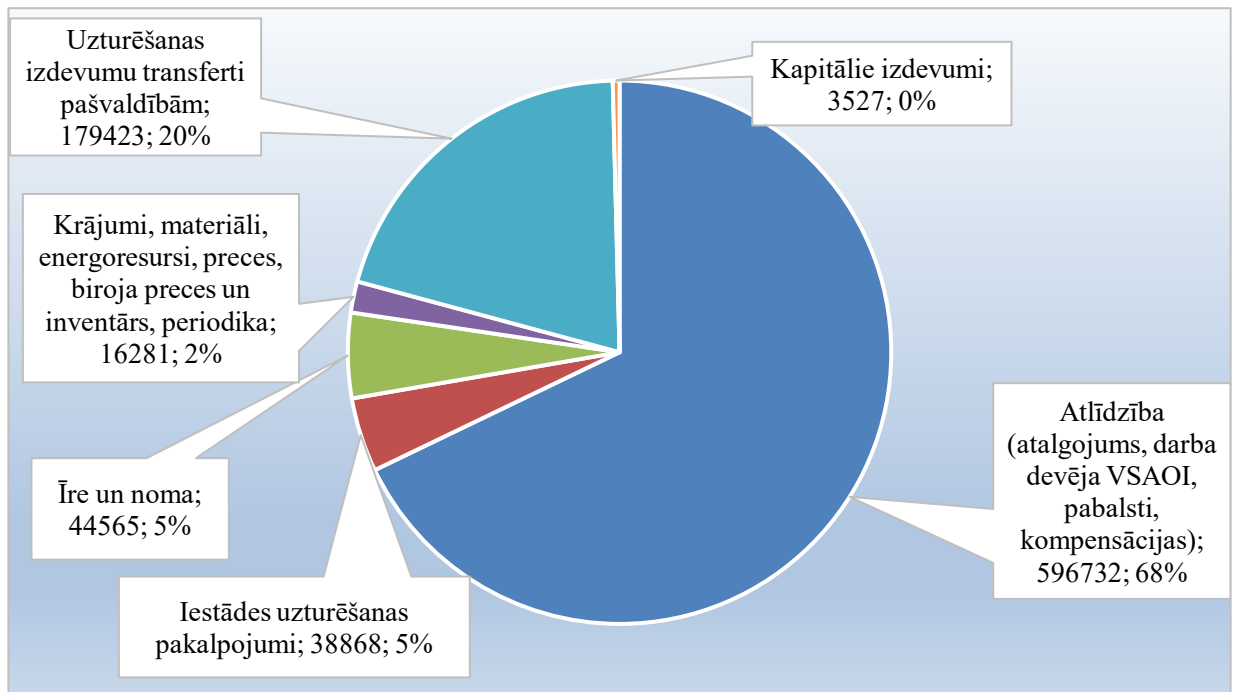
Latvijas Neredzīgo bibliotēkas finanšu resursus kopsummā 879 397 EUR izdevumu segšanai 2025. gadā veido:

- saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2025. gadam" budžeta programmā 21.00.00 "Kultūras mantojums" LNerB sākotnēji piešķirta valsts budžeta dotācija 857 564 EUR apmērā pamatdarbības nodrošināšanai;
- gada laikā veiktas apropriācijas izmaiņas, pamatojoties uz finansēšanas līgumu ar Kultūras ministriju par papildus finansējuma piešķiršanu 20 781 EUR apmērā;
- valsts budžeta dotācija budžeta programmā 97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana" 1052 EUR apmērā pamatdarbības nodrošināšanai sakarā ar pāreju uz centralizēto grāmatvedības uzskaiti un personāla lietvedību Valsts kasē.
- Ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumu 2025.gadā nav.

Izdevumi

Salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu, izdevumi kopumā samazinājušies par 24 842 EUR jeb 2,75 %, kas saistīts ar papildus piešķirto finansējumu profesionālas drukas tehnikas iegādei 2024.gadā.

LNerB izdevumu struktūra 2025. gadā (euro, %):

No bibliotēkas pamatbudžeta 67,9 % izlietoti darbinieku atlīdzībai (atalgojumam, valsts 6 sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un pabalstiem), 11,3 % izlietoti precēm un pakalpojumiem darbības nodrošināšanai (galvenokārt telpu nomai, apsaimniekošanai, izdevumiem par elektrību, transporta nomai, reproducēšanas darbu izejmateriālu iegādei), 0,4 % kapitālajiem izdevumiem. 20,4 % kopējo izdevumu ir uzturēšanas izdevumu transferti pašvaldībām.

2025. gadā piešķirtais finansējums atlīdzībai, tajā skaitā atalgojuma palielināšanai, nodrošināja darbiniekiem mēnešalgas virs 70,19% no mēnešalgu skalas viduspunkta noteiktajā mēnešalgu grupā, kā arī iespēju veikt darbinieku veselības apdrošināšanu uz gadu un citas atlīdzības izmaksas darbinieku materiālai stimulēšanai.

Pārskata periodā Kultūras ministrija piešķīrusi LNerB papildus finansējumu 20 781 EUR. Šie līdzekļi izlietoti atbilstoši finansēšanas līgumā noteiktajiem mērķiem:

1) transportlīdzekļa nomas (operatīvā līzings) izdevumu segšanai (4591 EUR). Nomātā automašīna Renault Trafic tiek izmantota LNerB darbības un tiešajai mērķauditorijai sniegto pakalpojumu nodrošināšanai - braucieniem uz bibliotēkām un sociālās aprūpes centriem, resursu piegādei mājās un ārējās apkalpošanas punktos, kā arī saņemot un nogādājot sūtījumus Latvijas Pastā;

2) telpu nomai un apsaimniekošanas izdevumiem (16 190 EUR). Papildus nomātās telpas nepieciešamas pielāgoto resursu sagatavošanai palielinātā apjomā un palielinātās drukas apmaiņas krājuma izvietojšanai.

Izdevumu palielinājums saistīts ar LNerB darbības stratēģijā 2024.- 2028. gadam noteikto rīcības virzienu "Ilgtspējīga pielāgoto resursu krājuma attīstība" un uzdevumu - palielināt kvalitatīvu pielāgoto resursu reproducēšanas apjomu, lai nodrošinātu to pieejamību Latvijas teritorijā un ārzemēs personām, kurām ir nepieciešamība pēc pielāgotas informācijas.

Saskaņā ar 2023. gadā noslēgtajiem deleģēšanas līgumiem par valsts pārvaldes uzdevuma – iedzīvotāju ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītspēju bibliotekārā apkalpošana – deleģēšanu, Balvu, Cēsu, Daugavpils, Jelgavas, Liepājas, Rēzeknes un Ventspils pašvaldībām no LNerB budžeta 2025.gadā pārskaitīts finansējums – uzturēšanas transferti 179 424 EUR. LNerB vērtēšanas komisija izskatījusi pašvaldību bibliotēku iesniegtos pārskatus/atskaites par rezultatīvo un finanšu rādītāju izpildi pārskata periodā, apstiprināja pārskatos pamatoto izdevumu summas un sniedza bibliotēkām savu vērtējumu un secinājumus. Neizlietotie transfertu līdzekļu atlikumi atgriezti valsts budžetā.

Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums krājuma komplektēšanai (EUR):

	2023	2024	2025
Krājuma komplektēšana - kopā	8179	8034	11944
t.sk. iegāde:	3066	3069	3096
- grāmatas	2501	2510	2534
- periodika	565	559	562
t.sk., grāmatu reproducēšana (audioformātā, Braila rakstā, palielinātā drukā)	5113	4965	8848

Pārskata gadā bibliotēkas krājums papildināts ar grāmatu ziedojumiem un dāvinājumiem 249 euro vērtībā – 220 euro no fiziskām personām un 29 euro no juridiskas personas - labdarības organizācijas "Giving for Latvia".

No Latvijas Nacionālās bibliotēkas bez atlīdzības saņemtas grāmatas 400 EUR vērtībā - 24 grāmatas Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijai, un 17 grāmatas no sadales publiskajām bibliotēkām.

LNERB finansējums pārskata periodā nodrošināja bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. 2024. gada beigās no papildus piešķirtā finansējuma veiktā drukas iekārtu un izejmateriālu iegādei deva iespēju 2025.gadā uzsākt pielāgotās literatūras resursu izdošanu tādā apjomā, kas nepieciešams, lai nodrošinātu ar pielāgotās literatūras resursiem iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītspēju LNERB un tās ārējās apkalpošanas punktos un visā Latvijā - 29 reģionu galvenajās bibliotēkās un 14 novadu bibliotēkās, kā tas noteikts konceptuālajā ziņojumā "Par bibliotēku nozares politikas īstenošanas pilnveides pasākumiem" (MK rīkojums Nr.311, 03.05.2022.).

2.2. Būtiskākie pakalpojumi, uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

2025. gada darba rādītāji

	2023	2024	2025
Aktīvo lietotāju skaits	2006	2010	2058
t. sk. bērni līdz 18.g.	181	177	132
t.sk. sistēmas BALSS lietotāji	145	222	245
Bibliotēkas apmeklējums	15564	18 568	18568
t. sk. bērni līdz 18.g.	796	951	789
Virtuālais apmeklējums	163747	184063	181870
Sociālo tīklu apmeklējums	163747	163761	160350
Izsniegums kopā	60018	70105	75155
audiovizuālie dokumenti	33014	34905	33800
no tiem audiogrāmatas	28183	29625	26665
no tiem audiožurnāli	634	490	414
no tiem mūzikas CD un DVD	4197	4790	6721
digitālie dokumenti	8677	16095	21586

no tiem izsniegti USB	4246	7766	8046
no tiem lejupielādēts attālināti (BALSS)	4229	8116	13259
no tiem e-žurnāls "Doma"	202	213	281
grāmatas palielinātā drukā	6638	8907	10655
grāmatas Braila rakstā	2530	1533	1236
seriālizdevumi Brailā	297	305	311
grāmatas parastajā iespiedrakstā	4214	4844	4288
seriālizdevumi par. iespiedr.	4604	3399	3253
citi dokumenti (spēles, mapes, kartogrāfiskie)	44	117	26
Izsniegums bērniem līdz 18.g.	1148	762	503

Pārskata periodā LNerB lietotāju skaits pieaudzis par 2%, sasniedzot **2058 lasītājus. 1694** no viņiem **izmanto LNerB pielāgotos resursus un pakalpojumus.** LNerB apkalpo arī **487** lasītājus, kuri reģistrēti Latvijas publiskajās bibliotēkās.

2025. gadā LNerB apmeklējums saglabājies iepriekšējā gada līmenī. Nedaudz samazinājies bibliotēkas sociālo tīklu apmeklējums.

Vidējais izsniegums uz 1 lasītāju ir 36,5 dokumentu vienības. Pielāgoto resursu izsniegums (60867) uz 1 pielāgotās literatūras lasītāju (1694) ir 35,9 vienības. Kopējais **dokumentu izmantojums LNerB 2025. gadā palielinājies par 7,2%** . Par 40,3% pieaudzis mūzikas CD izsniegums.

Grāmatu vieglajā valodā izsniegums atsevišķi nav izdalīts. Tas iekļauts konkrētā pielāgojuma formāta uzskaitījumā. **Kopējais grāmatu vieglajā valodā izsniegums** – 3105 eksemplāri, no tiem 135 audioformātā, 1180 palielinātā drukā un 44 Braila rakstā.

Krājuma kustība 2025. gadā

	2023	2024	2025
Jaunieguvumi	2185	1858	2598
t.sk. grāmatas (vien.)	787	682	1497
<i>-t.sk. parastā iespiedrakstā</i>	<i>424</i>	<i>331</i>	<i>402</i>
<i>-t.sk. palielinātā drukā</i>	<i>216 (44 nos.)</i>	<i>255 (51 nos.)</i>	<i>1005 (46 nos.)</i>
<i>t.sk. Braila rakstā un taktilas</i>	<i>147 (25 nos.)</i>	<i>96 (17 nos.)</i>	<i>90 (17 nos.)</i>
-t.sk. bērniem/jauniešiem	228 (112 nos.)	180 (64 nos.)	396 (69 nos.)
<i>-t.sk. parastā iespiedrakstā</i>	<i>153 (93 nos.)</i>	<i>118 (49 nos.)</i>	<i>206 (53 nos.)</i>
<i>-t.sk. palielinātā drukā</i>	<i>45 (9 nos.)</i>	<i>35 (7 nos.)</i>	<i>160 (7 nos.)</i>
<i>t.sk. Braila rakstā un taktilas</i>	<i>30 (10 nos.)</i>	<i>27 (8 nos.)</i>	<i>30 (9 nos.)</i>

t.sk. audiovizuālie un pārējie	789	604	616
<i>-t.sk. audiogrāmatas</i>	708 (75 nos.)	581 (71 nos.)	606 (70 nos.)
<i>t.sk. bērniem/jauniešiem</i>	107 (20 nos.)	67 (17 nos.)	63 (7 nos.)
t.sk. latv. oriģinālliteratūra	596 (206 nos.)	544 (151 nos.)	1239 (181 nos.)
<i>-t.sk. parastā iespie drakstā</i>	165 (124 nos.)	116 (86 nos.)	211 (108 nos.)
<i>-t.sk. palielinātā drukā</i>	125 (25 nos.)	140 (27 nos.)	665 (28 nos.)
<i>-t.sk. Braila rakstā</i>	66 (11 nos.)	72 (14 nos.)	75 (13 nos.)
<i>-t.sk. audiogrāmatās</i>	240 (23 nos.)	216 (24 nos.)	288 (32 nos.)
t.sk. digitālas audiogrāmatas	126	112	88
t.sk. seriālizdevumi	483	460	397
<i>-t.sk. parastā iespie drakstā</i>	418	371	313
<i>-t.sk. Braila rakstā</i>	41	41	36
<i>-t.sk. audiožurnāli</i>	12	36	36
<i>-t.sk. e-žurnāli</i>	12	12	12
Izslēgtie dokumenti (vien.)	5736	14032	566
t.sk grāmatas	3558	1598	198
<i>-t.sk. parastā iespie drakstā</i>	981	399	198
<i>-t.sk. palielinātā drukā</i>	40	-	-
<i>-t.sk. Braila rakstā un taktilas</i>	2537	1199	-
t.sk. audiovizuālie un pārējie	1179	12176	-
<i>-t.sk. audiogrāmatas</i>	1177	12175	-
<i>t.sk. digitālie dokumenti</i>	1	-	-
t.sk. seriālizdevumi	998	258	368
<i>-t.sk. parastā iespie drakstā</i>	811	151	333
<i>-t.sk. Braila rakstā</i>	181	65	35
<i>-t.sk. audiožurnāli</i>	6	42	-
Krājuma kopskaits	44680	32506	34538

t.sk. grāmatas	14735	13819	15118
-t.sk. parastā iespiedrakstā	7359	7291	7495
-t.sk. palielinātā drukā	822	1077	20282
-t.sk. Braila rakstā un taktilas	6554	5451	5541
t.sk. audiovizuālie un pārējie	25815	14243	14859
-t.sk. audiogrāmatas	24010	12416	13022
t.sk. digitālas audiogrāmatas	2483	2595	2683
t.sk. seriālizdevumi	1647	1849	1878
Grāmatu krājuma apgrozība	1,4	1,1	1,1

Pārskata periodā LNERB krājums papildināts ar 2598 eksemplāriem. Izmantoti trīs komplektēšanas avoti: pirkumi, dāvinājumi un LNERB sagatavotie resursi.

Salīdzinot ar 2024. gadu, krājuma jaunieguvumu apjoms pieaudzis par 39,8%. Tas skaidrojams ar pielāgoto un adaptēto grāmatu tirāžas palielināšanu. Grāmatu palielinātā drukā vienas grāmatas nosaukuma eksemplāru skaits pieaudzis no 12 līdz 57, adaptētās grāmatas vieglajā valodā – no 25 līdz 80 eksemplāriem.

Pielāgotā literatūra LNERB un pielāgotās literatūras bibliotēku krājumos

	2025. jaunieguvumi		
	LNERB krājumā/ t.sk. vieglajā valodā	Pielāgotās literatūras bibliotēkās/ t.sk. vieglajā valodā	Kopējais izdevumu skaits/ t. sk. vieglajā valodā
Grāmatas palielinātajā drukā	1005/5	850/5	1855/10
Audiogrāmatas	606/	828/	1434/
Grāmatas Braila rakstā	90/12		90/12
Digitālie resursi	88/		88/
Parastā iespiedrakstā vieglajā valodā	157/157	63/63	220/220
Pielāgotie resursi kopā	1946/174	1741/68	2270/242

2025. gadā kopīgais pielāgojumu krājums LNERB un septiņās pielāgotās literatūras bibliotēkās papildināts ar 2270 pielāgotās literatūras vienībām, tai skaitā 242 adaptētām vieglajā valodā. Kopumā tās ir 231 nosaukuma grāmatas dažādos formātos, 13 no tām vieglajā valodā.

1946 pielāgoto resursu vienības reģistrētas LNERB krājumā, ar 1741 eksemplāriem papildināti deponētie krājumi.

Pārskata periodā vieglajā valodā izdoti trīs izdevumi. Divi no tiem adaptēti no iepriekš izdotām grāmatām parastajā iespiedrakstā – Annas Brigaderes luga “Maija un Paija” un Kermaunere Aksinja, Perko Nejko “Pūķis no gaiļa olas”. Trešais ir jaunums, jo izmantots MI, kas LNERB darbinieces G.Bites vadībā sarakstīja grāmatu “Mazie stāsti”. Lai grāmatas vieglajā valodā būtu izmantojamas arī bibliotēkas tiešajai mērķauditorijai, “Pūķis no gaiļa olas”, “Mazie stāsti” un divas

no 2024. gadā izdotajām grāmatām pielāgotas Braila rakstā, bet “Stāsti vieglajā valodā : 2. grāmata” reproducēta palielinātā drukā.

Audiovizuālo izdevumu skaits pārskata gada laikā pieaudzis nedaudz, nosaukumu skaits - gandrīz nemainīgs.

Samazinājies krājumā ienākušo digitālo audiogrāmatu skaits, jo jau **2024. gadā pabeigta senāko ierakstu digitalizācija**. 2025. gadā SIITN ielasītas **88 audiogrāmatas (775 h)**. Krājums papildināts ar trīs brīvprātīgo ielasītām audiogrāmatām. Skolēni var izmantot sešas DAISY pilnteksta mācību grāmatas, kas arī sagatavotas SIITN.

Pārskata gadā **palielinātā drukā reproducēti 46 nosaukumi** (1855 eks.).

Grāmatu Braila rakstā nosaukumu un eksemplāru skaits saglabāts 2024. gada līmenī. Palielināt tirāžu nav plānots, jo pieprasījums pēc šī pielāgojuma ir samazinājies un problēmas rada arī Braila tehnikas nolietojums.

Jauni pakalpojumi 2025. gadā

Pārskata gadā LNerB uzsākta otrās skaņu ierakstu studijas iekārtošana, kura dos iespēju paplašināt audiogrāmatu klāstu ar nozaru literatūru un daiļliteratūru. Tā paredzēta kā studija brīvprātīgajiem ielasītājiem.

Domājot par LNerB tiešās mērķauditorijas jaunās paaudzes digitālo prasmju attīstīšanu un lasītveicināšanu, 2025. gadā uzsākts darbs pie digitālā Braila grāmatām.

LNerB dalība projektos

LNerB 2025. gadā iekļāvusies divos Latvijas Nacionālās bibliotēkas starptautiskos projektos.

Tabula Nr.19 “Projektu apkopojums”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)
<p>“Apmaiņas veicināšana pāri robežām caur izglītību un kultūru”</p> <p>("EU4Dialogue: Improving exchanges across the divide through education and culture")</p>	<p>LNB kā projekta sadarbības partneris uzaicināja iekļauties mentora programmā LNerB</p>	<p>Apmaksāts mentora darbs, pieredzes apmaiņas brauciens uz Armēniju.</p>	<p>Periods: 2024. g. okt. - 2025. g. janv. un 16. - 21. febr.</p> <p>Projekta mērķis – uzlabot ES kā dialoga veicinātāja atpazīstamību konfliktu reģionos, iesaistot to iedzīvotājus izglītības un kultūras aktivitātēs.</p> <p>LNB aktivitāšu mērķis ir stiprināt bibliotēku kapacitāti projekta mērķa reģionos. Rezultātā realizēta mentoringa programma un izstrādātas vadlīnijas.</p>
<p>“Tekļaujošas bibliotēkas: vieno un iedvesmo”</p> <p>(<i>Bridging&Empowering: Libraries for inclusion</i>)</p>	<p>Nordplus Adult 2025 programmā NPAD-2025/10325</p>	<p>Kopējais 20 600 EUR</p>	<p>Projekta laiks (01.09.2025-31.08.2026). Mērķis – stiprināt pieaugušo, īpaši bibliotekāru profesionālās kompetences, lai uzlabotu</p>

			<p>pakalpojumus personām ar invaliditāti.</p> <p>Projekta rezultāti būtiski veicinās pieaugušo izglītības pakalpojumu uzlabošanu neaizsargātām grupām.</p>
--	--	--	--

3. Personāls

2025. gada 31. decembrī LNerB bija 33 amata vietas (tajā skaitā 2,5 vakantas). Gada laikā LNerB darbinieku kopskaits nav mainījies - darbā pieņemti 3 darbinieki un darba tiesiskās attiecības pārtrauktas ar 3 darbiniekiem. Uz nepilnu slodzi pārskata periodā strādājuši 4 darbinieki.

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, samazinājies LNerB amatu vietu skaits - ar 01.01.2025. viena vakantā bibliotekāra amata vieta nodota Valsts kancelejas "vakanču bankai". Sakarā ar pāreju uz centralizēto grāmatvedības uzskaiti Valsts kasē, ar 01.01.2026. Valsts kasei tiek nodota grāmatveža amata vieta (0,4 slodzes).

Pārskata perioda beigās Latvijas Neredzīgo bibliotēkā strādāja 32 darbinieki, t.sk., 23 sievietes un 9 vīrieši. Bibliotēkas darbinieku sadalījums pēc vecuma:

- 20-39 gadi – 10,
- 40-59 gadi – 11,
- 60 un vairāk gadi - 11.

No kopējā darbinieku skaita 11 ir bibliotekārie darbinieki, kuri nodarbināti metodikas, lasītāju apkalpošanas un krājuma komplektēšanas nodaļās, 15 darbinieki nodarbināti LNerB reprodukcijas darbu nodaļās — Skaņu ierakstu un informāciju tehnoloģiju nodaļā, Braila un pielāgotās drukas nodaļā. Bibliotēkas darbiniekiem ar invaliditāti tiek nodrošināta atbilstoša pieejamība darba videi un tehniskajiem palīgīdzekļiem, kā arī pielāgota darba pienākumu izpildei nepieciešamā informācija. Šobrīd bibliotēkā strādā viens neredzīgs darbinieks, 5 - vājredzīgi un 2 - ar cita veida invaliditāti.

Pārskata periodā noslēgti 15 uzņēmuma līgumi ar fiziskām personām, par konkrēta darba vai pakalpojuma izpildi.

Bibliotēkas darbiniekiem ar invaliditāti tiek nodrošināta atbilstoša pieejamība darba videi un tehniskajiem palīgīdzekļiem, kā arī pielāgota darba pienākumu izpildei nepieciešamā informācija.

No visiem pārskata perioda beigās LNerB strādājošiem darbiniekiem augstākā izglītība ir 19 darbiniekiem, tai skaitā 12 ir ieguvuši bakalaura grādu vai pirmā līmeņa augstāko izglītību, 7 ir ieguvuši maģistra grādu. Vidējā izglītība vai vidējā profesionālā izglītība ir 12 darbiniekiem, 1 darbinieks ir ar pamatskolas izglītību.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sadarbība ar valsts un pašvaldības iestādēm un nevalstisko sektoru

Ar citām Latvijas pašvaldību institūcijām LNerB ir dažāda līmeņa sadarbība. Visaptverošāka tā ir ar pielāgotās literatūras bibliotēkām (PLB) septiņās valstspilsētās, ar kurām noslēgti Deleģēšanas līgumi par iedzīvotāju ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju bibliotekāro apkalpošanu. LNerB regulāri papildina deponēto reproducēto darbu krājumus un iesniedz pārskatus par izmaiņām tajos. Bibliotēka sniedz tām profesionālu atbalstu, lai pēc iespējas labāk sekmētos darbs reģionos dzīvojošās tiešās mērķauditorijas apkalpošanā.

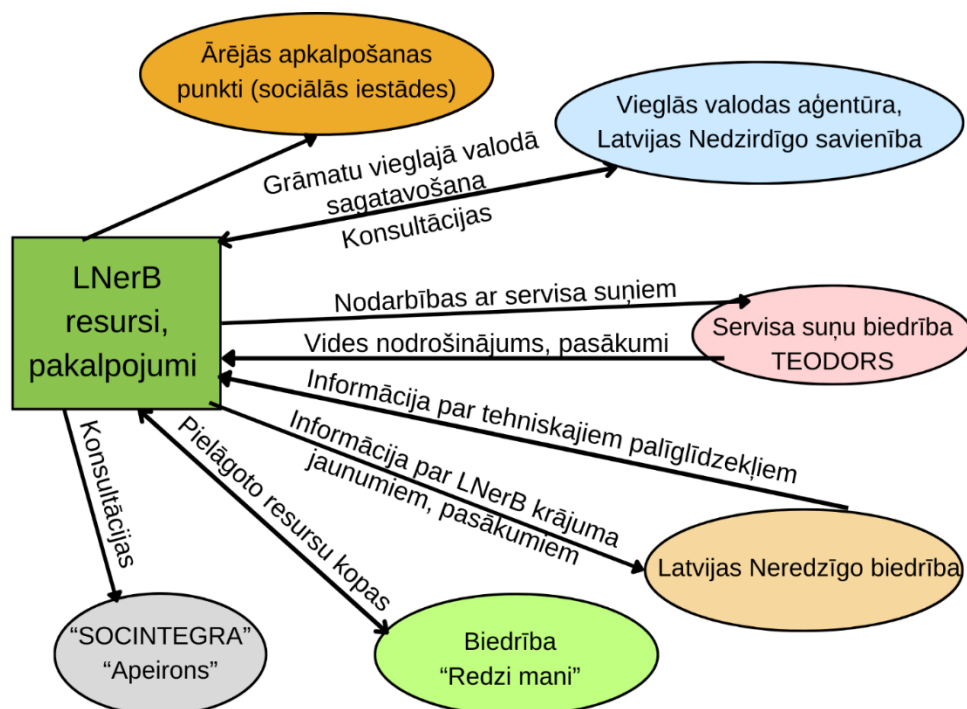
Ir izveidojusies sadarbība ar reģiona galvenajām bibliotēkām, kas izmanto LNerB resursus SBA kārtā, noslēdzot sadarbības vienošanos. 2025. gadā uzsākta grāmatu kopu palielinātā drukā un vieglajā valodā nosūtīšana reģionu galvenajām bibliotēkām ilgstošai lietošanai. Šo bibliotēku uzdevums ir apzināt mērķauditoriju tās pakļautībā esošajās pagastu bibliotēkās, piedāvāt pielāgotos literatūru un informēt lasītājus par tās izmantošanu, kā arī divas reizes gadā informēt par rezultātiem

LNERB. Tādējādi, tiks nodrošināta valstiski izvirzītā uzdevuma izpilde un nozares pakalpojumu ilgtspējas nostiprināšana.

Izglītības iestāžu sociālos pedagogus vai citas atbildīgās personas LNERB un bibliotēkas informē par digitālās mācību literatūras izmantošanas iespējām skolēniem ar lasīšanas traucējumiem.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Plašu LNERB sadarbības partneru loku veido ārējās apkalpošanas punkti – sociālās iestādes, biedrības, nevalstiskās organizācijas, aģentūras, profesionālās savienības:

Sociālās aprūpes iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, daudzfunkcionālajiem centriem (72 iestādes), LNERB nodrošina pielāgoto informācijas resursu pieejamību. Iestāžu klienti veido vislielāko pielāgotās literatūras izmantotāju skaitu.

Latvijas Neredzīgo biedrībai un LNERB sadarbības pamatā ir kopīgais uzdevums – nodrošināt pielāgotus pakalpojumus mērķauditorijai – neredzīgajiem cilvēkiem un cilvēkiem ar redzes problēmām un lasīšanas traucējumiem, tā veicinot viņu iekļaušanos sabiedrībā. Par bibliotēku pasākumiem un jaunākajiem izdevumiem kopienas locekļi tiek informēti ar LNERB informatīvā izdevuma “Gaisma” starpniecību. Biedrība bibliotēku informē par tiešajai mērķauditorijai pieejamiem jaunākajiem tehniskajiem palīgīdzekļiem pielāgoto resursu izmantošanā. Savukārt, LNERB informē lasītājus par šīm iespējām.

Laba un rezultatīva sadarbība LNERB izveidojusies ar Vieglās valodas aģentūru. Aģentūras pārstāves sniegušas konsultācijas bibliotēkas grāmatu vieglajā valodā adaptēšanas procesos. Validējot jeb testējot izdevuma satura uztveri dažādām auditorijām, sadarbībā iesaistīti gan speciālās skolas audzēkņi, gan nevalstisko organizāciju Dienas centru klienti.

2025. gadā izveidojās produktīva sadarbība ar biedrības “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns”” filiāli DAC “Cerību tilts”, testējot grāmatu vieglajā valodā. Gada beigās uzsākts kopdarbs pie teātra izrādes iestudēšanas kopā ar DAC klientiem “Mājas gariņu stāsts”, kas balstīts uz pasakas “Sniega karaliene” motīviem. Sakarā ar iestudēšanas īpatnībām (aktieri ir jaunieši ar garīgās attīstības traucējumiem), pirmizrāde pārcelta uz 2026. gadu.

2025. gadā izveidojās sadarbība ar Latvijas Leļļu teātri. Pēc teātra pārstāvju lūguma LNerB darbinieki pielāgoja lugas “Gaisma, es tevi dzirdu” eksemplāra tekstu Braila rakstā.

Sadarbībai turpinoties, tiks veidoti izrāžu ceļveži/apraksti Braila rakstā arī citām izrādēm, lai cilvēki ar redzes traucējumiem varētu iepazīties ar tās saturu.

Divpusēja sadarbība LNerB izdoto grāmatu vieglajā valodā ilustrēšanā veidojas ar jaunajiem māksliniekiem Latvijā, tādā veidā veicinot viņu atpazīstamību Latvijas sabiedrībā. Piemēram, šogad ar Elīzu Danielu Dzeni grāmatas vieglajā valodā “Maija un Paija” ilustrēšanā.

Sadarbībā ar biedrību “Redzi mani” LNerB nodrošina tās telpās pielāgoto resursu apmaiņu, kā arī valsts un pašvaldību izdoto informatīvo materiālu saņemšanu pielāgotā formātā.

Nepieciešamības gadījumos LNerB dažādām iestādēm sagatavo un izdrukā informācijas materiālus Braila rakstā. 2025. gadā sadarbība notikusi ar:

- Valsts sociālās aprūpes centru "Rīga", Filiāle Jugla
- Latvijas Leļļu teātris
- Latvijas Nacionālais mākslas muzejs
- Latvijas Dievturu sadraudze
- LR Tiesībsarga birojs

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

LNerB pielāgoto resursu apmaiņa norisinās arī starptautiskā līmenī. Bibliotēka papildina pielāgoto digitālo krājumu globālajā grāmatu servisā ABC un nodrošina tiešajai mērķauditorijai pieejamību tā izmantošanai.

No globālā grāmatu servisa ABC izmantotas 48 LNerB audiogrāmatas (5 latviešu, 43 krievu valodā). Tās lejupielādējušas bibliotēkas no Izraēlas, Bulgārijas, ASV, Austrijas, Šveices, Igaunijas. Savukārt, mūsu valsts piederīgie katalogu izmantojuši nedaudz – lejupielādētas tikai 8 audiogrāmatas (2 angļu un 6 krievu valodā).

Pārskata periodā izveidota sadarbība ar Slovēnijas biedrību RISA, kā rezultātā LNerB tika piešķirtas tiesības tulkot un izdot slovēņu autora Nejko Perko sarakstīto grāmatu vieglajā valodā “Pūķis no gaiļa olas”. Tas ir pirmais šāda tipa grāmatu tulkojums latviski.

LNerB pārskata periodā iesaistījies vairākos starptautiskos projektos, tā veidojot dažādus kontaktus un starptautiskas sadarbības perspektīvas nākotnē.

4.2. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Publicitāte

LNerB mērķtiecīgi strādā pie bibliotēkas pakalpojumu pilnveidošanas un attīstīšanas un sava publiskā tēla veidošanas.

Bibliotēka nodrošina gan profesionālu klientu apkalpošanu klātienē, gan attālināti, piedāvājot apmeklētājiem daudzveidīgus un mūsdienīgus resursus un pakalpojumus, kā arī dažādus radošus pasākumus.

2025. gadā, ar mērķi veicināt LNerB un tās pielāgoto resursu atpazīstamību Latvijā, uzsākta sadarbība ar LNB Bibliotēku portālu, kur sadaļā Literatūras ceļvedis izveidota “Pielāgotā lasītava”. Pirmajā publikācijā LNerB darbinieki stāstīja par palielinātās drukas grāmatu sagatavošanu un četru izdevumu izvēli reproducēšanai 2026. gadā. Nākamajos Literatūras ceļveža numuros iepazīstināsim ar grāmatām, kuras tiks ielasītas audio formātā vai adaptētas vieglajā valodā.

Reizi mēnesī bibliotēka izdot informatīvo avīzīti “Bazūne”, kas pieejama Braila rakstā, palielinātā drukā un elektroniski bibliotēkas tīmekļvietnē (<https://neredzigobiblioteka.lv/bazune/>), kā arī audioformātā audiožurnālā “Doma”.

Bibliotēkas informācija tīmeklī:

Bibliotēkas tīmekļa vietne: <http://www.neredzigobiblioteka.lv>

Sistēma BALSS <https://balss.neredzigobiblioteka.lv/>

Sociālie tīkli:

- Twitter: <https://twitter.com/LNerB>
- Facebook: <https://www.facebook.com/LNerB>
- Youtube: https://www.youtube.com/channel/UC2SZa8cE4ukjB_D5P1Qp8rQ

Izglītojoši pasākumi

Pārskata periodā bibliotēkā sagatavotas 95 literatūru popularizējošas izstādes, kas pielāgotas audioformātā un pieejamas arī bibliotēkas tīmekļvietnē. 2024. gadā noorganizēts 61 pasākums.

Bibliotēkas tiešajai mērķauditorijai nodrošinātas divas izglītojošās lekcijas/semināri par diabētu:

- 2024. gada 1. marta lekcija “Riski veselībai : kas jāzina ikvienam par 2. tipa cukura diabētu” pulcēja daudz interesentu. Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas (BKUS) diabēta aprūpes un apmācības māsa Ilze Veilande sanākušos iepazīstināja ar 2. tipa cukura diabēta “klusajām” izpausmēm, slimības izplatību, iespējamajām profilaktiskajām iespējām - ko var darīt katrs no mums, lai nesaslimtu. Bija daudz jautājumu, uz kuriem tikšanās reizē bija iespējams saņemt atbildi.
- 6. novembrī organizētajā seminārā “Ar ko draud cukura diabēts un kā šos draudus mazināt” lekciju nolasīja Latvijas Diabēta asociācijas priekšsēdētāja Gunta Freimane. Pasākumā piedalījās BKUS diabēta aprūpes māsa Kristīne Kauliņa un Ilze Veilande. Semināra dalībniekiem bija iespēja bez maksas noteikt cukura un holesterīna līmeni asinīs ar ekspresmetodi uz vietas, kā arī saņemt pirmreizēju konsultāciju.

Medijpratība

Digitālā informācijas pasaule ir fundamentāli mainījusi informācijas plūsmu. Tajā ienākot mākslīgajam internetam, nepatiesas informācijas daudzums ir palielinājies ģeometriskā progresijā. Šajā informācijas pārbagātībā, medijpratība ir viena no svarīgākajām prasmēm, kas pastāvīgi jāattīsta un jāpilnveido.

Arī LNerB savu iespēju robežās cenšas šīs spējas attīstīt savos lasītājos, organizējot ne tikai izglītojošus pasākumus, nodarbības un izstādes, bet arī pielāgotā formātā reproducējot grāmatas un periodisko izdevumu rakstus par šīm tēmām.

2025. gadā audio formātā reproducētas trīs grāmatas par medijpratības tēmu. Pieaugušajiem pielāgotā formātā pieejama Zandas Rubenes grāmata “Digitālā bērība”, savukārt, bērniem un jauniešiem audio formātā reproducētas divas grāmatas: Vitālijs Rakstiņš "Digitālā detoksikācija" un Solvita Denisa-Liepniece "Sazvērestības teorija". Audiožurnālā “Doma” 2025. gadā publicēti 12 raksti par medijpratības un informācijpratības tēmām, tā izglītojot lasītājus visa gada garumā.

2025. gadā Strazdulēnu skolas ietvaros, bērniem organizētas divas medijpratības tēmai veltītas nodarbības:

- **“Digitālā pēda”**

2025. gada 17., 18. un 19. februārī dažāda vecuma Rīgas Strazdumuižas vidusskolas – attīstības centra skolēni apmeklēja trīs Strazdulēnu skolas nodarbības.

Tajās kopīgi noskaidrojām, kas ir “digitālā pēda”. Ierakstot savu vārdu internetā, konstatējām, kāda informācija par mums ir pieejama publiski, kā arī pārrunājām šādas informācijas sekas. Ar vecāko klašu audzēkņiem veidojām klases kopīgo digitālo pēdu. Katrā puzzles gabaliņā skolēni ierakstīja savas biežāk lietotās telefona aplikācijas un interneta vietnes, pēc tam veidoja puzzles pēdas nospieduma formā. Sarunā noskaidrojām, kā sevi pasargāt virtuālajā vidē.

- **“Īsts, neīsts. Mākslīgais intelekts”**

Atzīmējot Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļu, 28. oktobrī bibliotēkā notika Strazdulēnu skolas divas nodarbības “Īsts, neīsts. Mākslīgais intelekts”. Tajā piedalījās Rīgas Strazdumuižas vidusskolas-attīstības centra 3./4. un 5./6.klases skolēni.

Nodarbībā bērni pildīja dažādus uzdevumus: atpazīna īstus objektus no neīstiem un cilvēku balsis no mākslīgā intelekta balsis. Nodarbības noslēgumā, izmantojot mākslīga intelekta rīkus, kopā izveidojām dziesmu un uzrakstījām stāstu.

Pieaugušo auditorijai, atzīmējot Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļu, 2025. gada oktobrī bija iespējams iepazīties ar grāmatu un periodisko izdevumu **izstādi “Gudrs, vēl gudrāks!”**. Izstādes galvenās tēmas: digitālā drošība, mākslīgais intelekts, dezinformācija.

26. novembrī lasītāji bija aicināti uz **tikšanos ar grāmatas “Digitālā bērnība” autori, profesori Zandu Rubeni**. Pasākumā profesore iepazīstināja sanākušos ar savu grāmatu, kas pieejama arī audio formātā, tās tapšanas vēsturi, kā arī pastāstīja, kas tad īsti ir *digitālā bērnība*.

Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņāšanai

2025. gadā organizēta aptauja, lai noskaidrotu, kā pielāgotās literatūras lasītāji Latvijas bibliotēkās vērtē LNERB piedāvāto pielāgoto resursu klāstu. Tā organizēta laika posmā no 15. maija līdz 30. jūnijam. Respondentiem bija uzdoti gan informatīvi, gan padziļināti resursu vērtēšanas jautājumi. Dalībnieki bija aicināti norādīt ziņas par sevi – dzimumu, vecumu, sociālo piederību, nodarbošanos un lasīšanas stāžu. Izvērstāk bija jāvērtē izmantoto resursu formāti, to tematiskais aptvērums un izmantošanas iespējas. Aptaujā bija ietverti arī atvērtie jautājumi, kurā lasītāji varēja brīvi komentēt atbildi un sniegt savus ieteikumus.

Aktīvākie aptaujas dalībnieki bijuši Cēsu novada (41 aizpildīta anketa) un Čiekuru bibliotēkas (39) lasītāji. Vidēji 20 anketas aizpildītas Jelgavas, Alūksnes, Ventspils un Rēzeknes bibliotēkās. Lai arī kopš sadarbības noslēgšanas ar Pierīgas bibliotēkām ir pagājis aptuveni pusgads, anketu aizpildīšanā no tām cerējām sagaidīt lielāku atsaucību.

Secinājumi:

1. Aptaujā piedalījās 301 jeb 55,3 % no 4470 2024. gadā fiksētajiem pielāgotās literatūras lasītājiem. Lielākā daļa aptaujāto ieteikumu izmantot pielāgoto literatūru saņēmuši no bibliotēkā.
2. LNERB resursu lielāko lietotāju skaitu (66,4 %) veido lasītāji, kuri sasnieguši 61 un vairāk gadus.
3. Respondenti visvairāk pielāgotos resursus izmanto izklaidei jeb brīvā laika pavadīšanai (90,4 %)
4. Kopumā secināms, ka LNERB reproducēto grāmatu tematika atbilst lasītāju interesēm. 71,4 % aptaujāto lasītāju LNERB resursus kopumā novērtējuši ar “Ļoti labi” vai “Labi”.

Sniegtās atbildes palīdzēs bibliotēkas darbiniekiem izvēlēties grāmatas reproducēšanai – tematiski un žanriski. Respondentu norādes par izmantoto grāmatu veidu (palielinātā druka, audio, Braila raksts) ļaus izvērtēt katra resursa formāta nepieciešamo ražošanas apjomu.

Lai noskaidrotu pielāgoto resursu izvēli un izmantošanu sociālās aprūpes iestādēs, tika pielietota lasītāju pieprasījumu analīze. Dati ņemti no LNERB BIS statistikas uz 2025. gada 1. jūliju. No LNERB BIS reģistrētajām 75 sociālās aprūpes iestādēm pielāgoto literatūru izmanto 64: grāmatas palielinātā drukā izvēlas 37 no tām, audiogrāmatas CD_mp3 formātā - 40, audiožurnālu Doma”- 4, bet vienā arī grāmatas Braila rakstā.

Kopskaitā tās ir 982 personas, respektīvi 59,2 % no visiem 1659 LNERB pielāgoto resursu izmantotājiem. 551 reģistrētajiem lasītājiem izsniegtas grāmatas palielinātā drukā, 843 – audiogrāmatas CD-mp3 formātā. Viens un tas pats lasītājs bieži vien izmanto dažādus resursu veidus – gan audiogrāmatas, gan grāmatas palielinātā drukā.

Secinājumi:

1. Pielāgoto resursu izmantojums sociālās aprūpes iestādēs ir nevienmērīgs un mainīgs. To bieži nosaka iestāžu vadītāju vai darbinieku maiņa.

2. Pielāgotās literatūras izsniegums uz SAC sasniedz 37,78 % no kopējā 2025. gada 1.pusgada izsnieguma.
3. Visvairāk izmantotie pielāgoto resursu formāti ir audiogrāmatas un grāmatas palielinātā drukā, maz izmanto grāmatas Braila rakstā, vieglās valodas izdevumus visos formātos un audiožurnālu "Doma".
4. Vidēji 75 % no izmantotās literatūras ir latviešu rakstnieku darbi.
5. LNERB reproducētie izdevumi tematiski atbilst pieprasījumam - cilvēku dzīvesstāsti, ceļojumu apraksti, krimināllietu risināšana, dzīve Latvijā 20.gs.20.-30.gados, dzīvnieku pasaule.

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktu pasākumu turpināšana

- Turpināt nodrošināt bibliotēkas pakalpojumu pieejamību neredzīgām personām, personām ar redzes traucējumiem (piemēram, seniori), personām ar uztveres traucējumiem vai ar citādām lasīšanas grūtībām, kā arī personām, kura fizisku traucējumu dēļ nespēj noturēt grāmatu, rīkoties ar to, fokusēt skatienu vai kustināt acis tādā mērā, kāds tas parasti būtu nepieciešams lasīšanai
 - Nodrošināt literatūras (t.sk. oriģinālliteratūras) vērtīgāko darbu pieejamību, īstenojot to reprodukciju pieejamā formā (audio, Braila rakstā, palielinātā drukā)
 - Papildināt bibliotēkas krājumu ar aktuālajiem periodiskajiem izdevumiem parastajā iespaidrakstā, kā arī pielāgotā formātā personām, kas nespēj lasīt parasto iespaidrakstu — Brailā, palielinātā drukā un audio.
 - Rīkot kvalitatīvus pasākumus un tikšanās ar grāmatu autoriem, izdevējiem, attiecīgās tēmas profesionāļiem, kā arī veidot tematiskas un literatūru popularizējošas izstādes.
 - Sadarboties ar izglītības iestādēm lasītveicināšanas un informācijpratības pasākumu organizēšanā.
 - Turpināt atbalstīt darbinieku profesionālo pilnveidi un attīstību.
 - Veidot kontaktus un kopīgas aktivitātes ar bibliotēkām visā Latvijā.

5.2. Galvenie nākamā gada uzdevumi un pasākumi

2026. gada rīcības stratēģiskie virzieni :

- Bibliotēkas darbības Nolikuma atjaunināšana, iestrādājot tajā aktuālos LNERB pakalpojumus.
- Pieteikuma sagatavošana bibliotēkas nosaukuma maiņai un iesniegšanai Bibliotēku padomē.
- Akreditācijas komisijas ieteikumu pārskatīšana, virzot iestādi valsts bibliotēkas statusam.
- Tiešsaistes sarunas par pielāgoto resursu izmantošanu reģionos, izmantojot Microsoft Teams programmu.
- Metodiskais un konsultatīvais atbalsts publisko bibliotēku darbiniekiem tiešās mērķauditorijas apkalpošanā.
- Septiņu valstspilsētu bibliotēku iesniegto rezultātīvo rādītāju izvērtēšana, kā to paredz noslēgtie Deleģēšanas līgumi.
- Efektīva komunikācija ar citām valsts un pašvaldību iestādēm, vēršot uzmanību uz LNERB resursu pieejamību un izmantošanas iespējām.
- Bibliotēkas atpazīstamība Latvijā, izmantojot citu iestāžu tīmekļvietnes un sociālo tīklu iespējas.
- Uzlabots LNERB vēstures atspoguļojums bibliotēkas tīmekļvietnē, pārstrukturējot un papildinot esošo informāciju.
- Bibliotekāru izpratnes par LNERB resursiem un darbību ar tiem veicināšana, sniedzot informāciju Bibliotēku portālā "Literatūras ceļvedis".
- Sadarbība ar iestādēm, institūcijām un uzņēmumiem vides informācijas pieejamības jautājumos, sagatavojot brošūras un informatīvos materiālus Braila rakstā.
- Pielāgoto resursu pieejamība ilgtermiņā un īstermiņā Latvijas bibliotēkās, izmantojot SBA pakalpojumu.

- Sadarbība ar Pielāgotās literatūras bibliotēkām (PLB), nostiprinot sasniegtos rezultātīvos rādītājus (lietotāju aptvērumu un resursu izmantotību).
- LNerB krājuma papildināšana ar digitālā Braila grāmatām.
- Audiogrāmatu tematiku klāsta paplašināšana ar nozaru literatūras audio ierakstiem, izveidojot otru skaņu ierakstu studiju.
- Tiešās mērķauditorijas medijpratības stiprināšana, organizējot nodarbības pieaugušajiem, jauniešiem un bērniem.
- Digitālo prasmju un IT lietošanas iemaņu attīstīšana lasītājiem, izmantojot bibliotēkas digitālos resursus, t.sk. bibliotēkas audiogrāmatu lejupielādes sistēmu BALSS.
- Bibliotēkas digitālo novadpētniecības resursu papildināšana, sadarbojoties ar biedrības vadību un kopienas aktīvistiem.
- Lasītāju intereses par vietējās kopienas vēsturi un darbību veicināšana, veidojot vēstures atklājošas izstādes un digitālās kolekcijas.
- Kultūras mantojuma saglabāšana, uzturot un papildinot LNerB Braila raksta grāmatu vēstures ekspozīciju.
- Izglītojošu un uzziņu saturošu pasākumu un izstāžu organizēšana tiešajai un netiešajai mērķauditorijai.
- Atbalsts LNerB tiešās mērķauditorijas talantu izpausmei, piedāvājot telpas pasākumu norisēm.

2026. gadā izvirzītie uzdevumi

- Sagatavot nepieciešamo dokumentāciju bibliotēkas tālākai darbībai nākotnē.
- Stiprināt sadarbību ar publiskajām bibliotēkām pielāgoto resursu aktīvākai izmantošanai reģionos.
- Nodrošināt regulāru pielāgoto resursu apriti sociālās aprūpes centros un nevalstiskajās organizācijās.
- Veicināt bibliotēkas, tās resursu un pakalpojumu atpazīstamību, izmantojot sociālos medijus.
- Atbalstīt valsts iestādes un institūcijas vides informācijas pielāgojuma nodrošinājumā.
- Papildināt krājumu ar digitālā Braila grāmatām un nozaru literatūras audio ierakstiem.
- Sadarboties ar Latvijas Neredzīgo biedrību žurnāla “Rosme” un fotogrāfiju digitalizācijā.
- Turpināt daudzveidīgu un kvalitatīvi sagatavotu pasākumu organizēšanu.
- Konsultēt lasītājus un sadarbības partnerus digitālā resursa (BALSS) izmantošanā.
- Popularizēt bibliotēkas resursu - dažādos formātos pielāgotu literatūru.
- Attīstīt tiešās mērķauditorijas praktiskās IT iemaņas, kritisko domāšanu, digitālās prasmes un radošos talantus.